

Afrapportering

Tidshjulet – et interaktivt introduktionsrum

Formål og baggrund

Museum Østjylland har løbende fornyet museets basisudstillinger, så de i dag fremstår som nogle af de mest moderne kulturhistoriske udstillinger i Danmark.

Med projektet "Tidshjulet" har det været formålet at skabe et fleksibelt, interaktivt, multimedialt og sanserpræget introduktionsrum til disse udstillinger. Rummet skal kunne bruges både som et "fast" rum, der indeholder en introduktion til de væsentligste genstande og historier i museets udstillinger, og et "fleksibelt" rum, der kan bruges ved arrangementsvirksomhed.

Det har været ønsket, at rummet i den "faste" position skal give publikum mulighed for at gå i fysisk interaktivitet med den formidling, der foregår på Tidshjulets vægge. Rummet skal fungere intuitivt og give publikum lyst til at gå mere i dybden med fortællingerne i den øvrige del af udstillingerne.

Selv om der er tale om et lukket rum, har det også været ønsket, at rummet ved særlige lejligheder skal kunne åbnes og bruges til formidling i forbindelse med omvisninger, undervisningsaktiviteter og arrangementer.

Tidshjulets fremmeste formål er naturligvis formidling af kulturhistorien. Men rummet er også tænkt som en oase i museet. Det er et sted, hvor man skal have lyst til at slå sig ned, og i bogstaveligste forstand lade tiden glide forbi. Derfor er rummet også møbleret med komfortable siddemøbler, som indbyder til længerevarende ophold.

Målgruppe

Tidshjulet har som målgruppe alle gæster, der besøger museumsafdelingen i Randers. Det er normalt omkring 50.000 om året.

Men med dets sansestimulerende og interaktive, digitale univers er det håbet, at Tidshjulet særligt vil appellere til det unge publikum. Museet har gennem de seneste tre år haft betydelig succes med at tiltrække unge – både til museets særudstillinger, hvor unge også har været inddraget i udvikling, produktion og formidling af udstillingerne, og til den interaktive runesten, Mejlbysten, udviklet som pilotprojekt for MMEx – Center for digital museumsformidling.

Det fysiske rum

Tidshjulet har form som et hjul

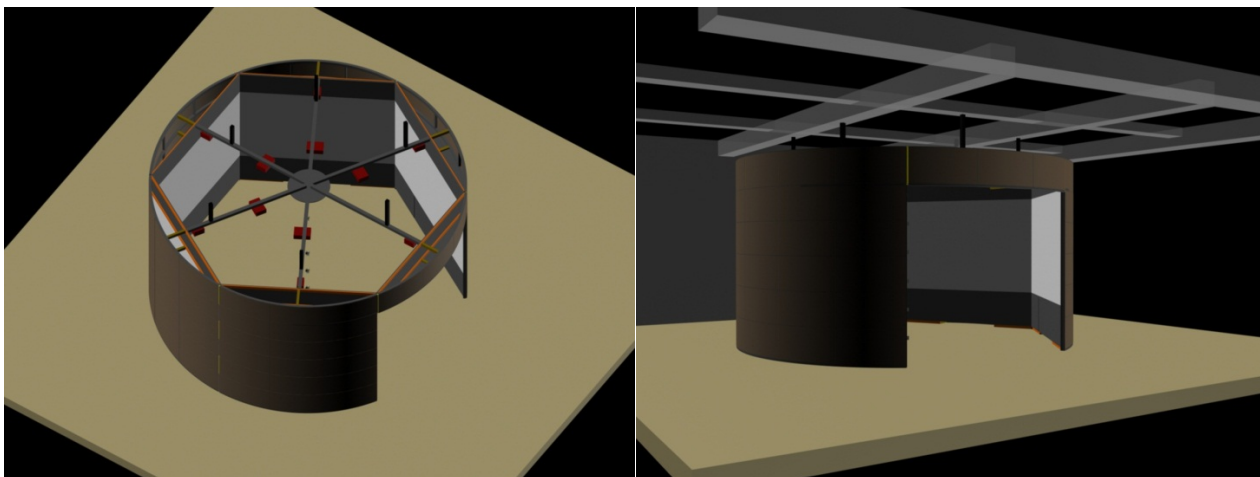
Tidshjulet er et helt nyt fysisk rum opbygget ved indgangen til museets basisudstillinger. Det fysiske rum er i sig selv en integreret del af formidlingen.

Tidshjulet er set udefra et cirkulært rum. Rummet er lukket bortset fra den sjettedel af rummet, der vender ud mod museets indgang, og hvorigennem der er adgang til Tidshjulet. Indvendigt er rummet formet som en polygon med seks sider.

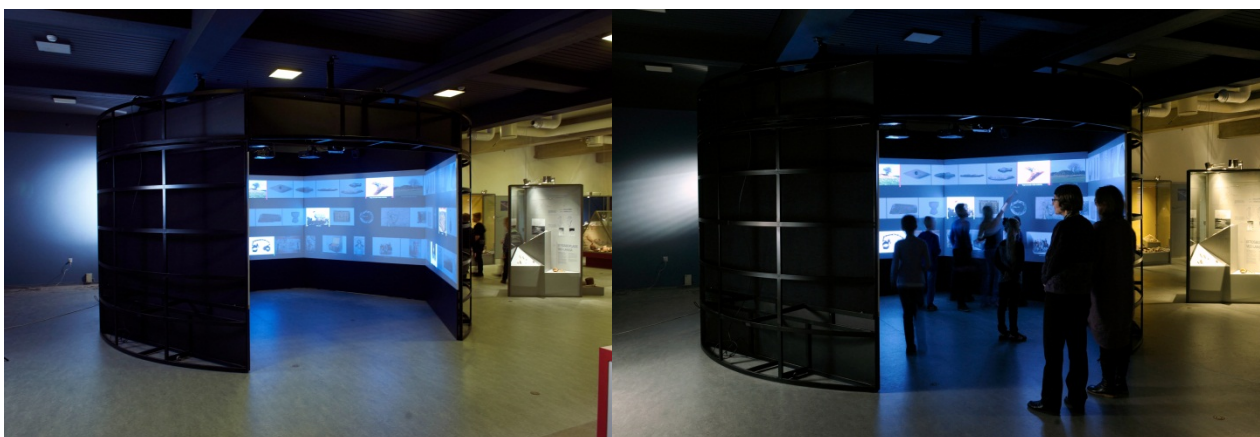
Udvendigt er rummet beklædt med delvist transparente plexiglasplader, så det set udefra kommer til at stå og "ulme" i det forholdsvis mørke museumsrum og dermed signalerer aktivitet og virker dragende på publikum. Indvendigt er de fem "lukkede" sider i polygonen beklædt med filmlærreder.

Det fleksible rum

Tidshjulet er opbygget på et stålskelet. To af hjulets fem "sider" er forsynet med hængsler og hjul, så de kan køres ud til forskellige grader af åbenhed. Dermed kan rummet bruges til flere forskellige formål, idet Tidshjulet i den åbne stilling bliver et åbent rum eller en niche i forbindelse med museets øvrige rum.

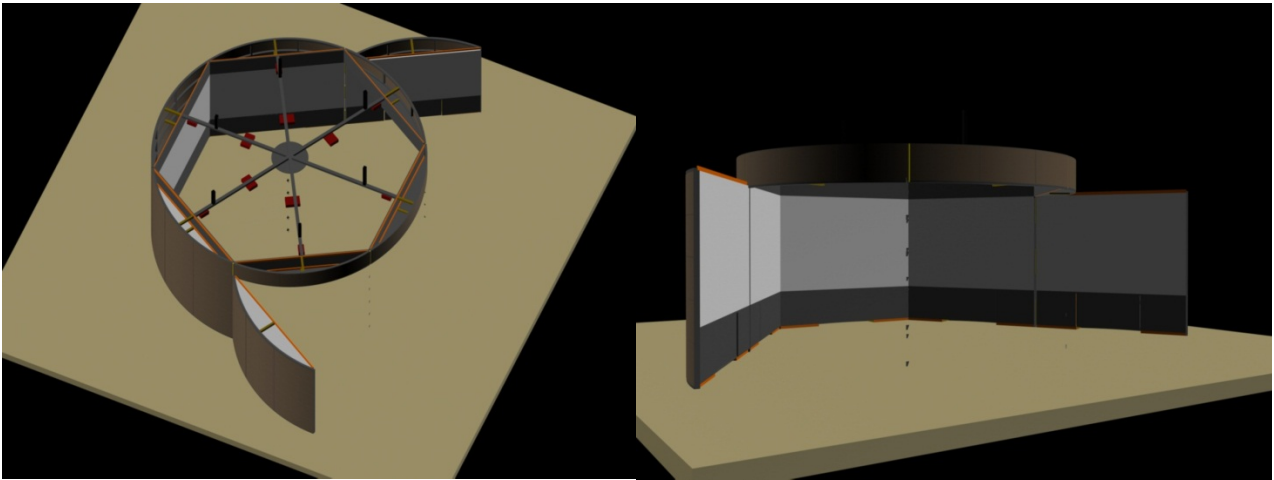
Projekteringstegning, Tidshjulet helt lukket

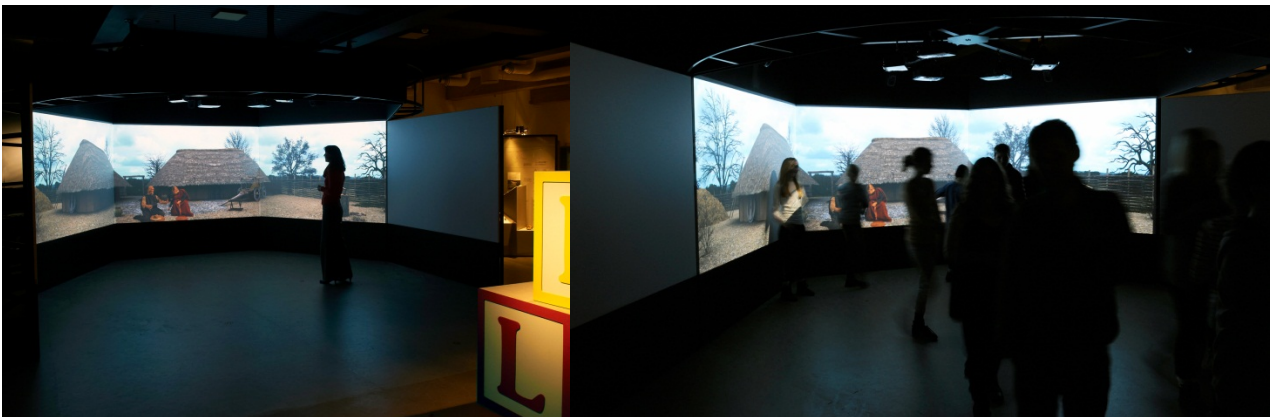
Tidshjulet lukket, med og uden publikum

Hvor Tidshjulet i den lukkede stilling vil synes fyldt op med 15 mennesker i rummet, vil det i den åbne stilling derimod kunne bruges til forskellige aktiviteter, der omfatter mange mennesker. Det kan anvendes ved museets receptioner. Det kan bruges som samlingssted for en gruppe, der skal have en omvisning eller

undervisning i museet. Og det kan bruges i forbindelse med museets børneaktiviteter, Museums for de små og Museum for de mindste, hvor flere hundrede børnehave- og vuggestuebørn bydes indenfor til en sansepræget kulturhistorisk oplevelse.

Projekteringstegning, Tidshjulet helt åbent

Tidshjulet, fuldt åbent

Tidshjulet, delvist åbent

Teknikken

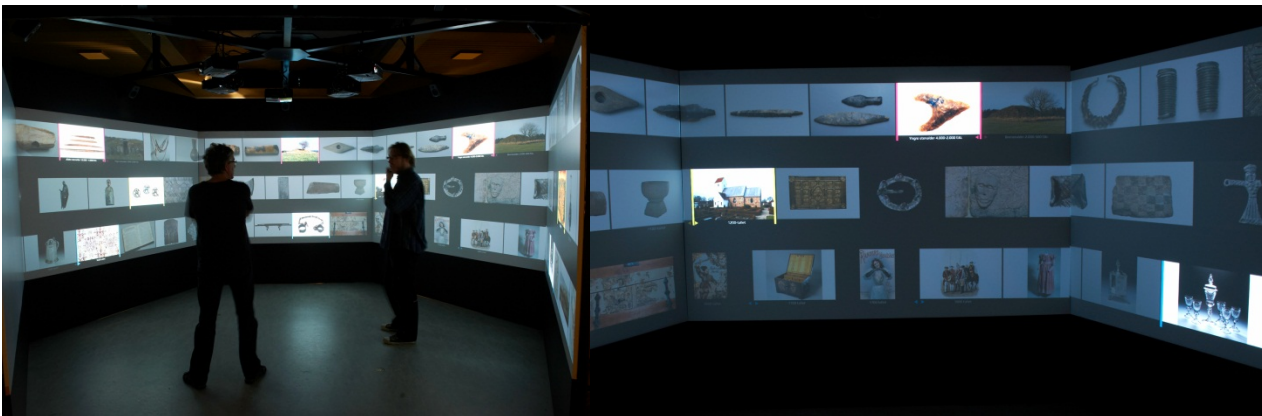
Tidshjulet er et multimedialt rum, hvor billede og lyd spiller sammen i en helhed. Den centrale del af formidlingsteknikken i rummet udgøres derfor af en show-pc, der afvikler rummets formidling via præsentationssprogrammet Dataton WatchOut, der f.eks. også er det program, som bruges til styring af projektionerne på DRs koncerthus.

Billederne i Tidshjulet projiceres via fem projektorer monteret i en rig i rummets "loft". Lyden i rummet formidles via et 6,1 surround sound-anlæg.

Tidshjulet er forsynet med infrarøde sensorer, som, når publikum nærmer sig skærmene, aktiverer de dele af tidslinjerne i Tidshjulet, som publikum står nærmest ved.

Formidling i og på rummet

Inde i tidshjulet bliver publikum mødt af tre tidslinjer: en tidslinje for oldtiden, en tidslinje for middelalderen, og en, som rummer de sidste 500 års historie. Hver tidslinje består af 50 fotos af genstande eller steder. De tre tidslinjer cirkulerer i tidshjulet i hvert sit tempo, så publikum får fornemmelsen af tidens gang og den tidsrejse, de skal på i museet.

Tidshjulets tidslinjer

I den enkelte tidslinje er der fotos, som står tydeligere end de øvrige. Disse fotos repræsenterer de highlights i museets udstillinger, som Tidshjulet giver en nærmere introduktion til. Disse highlights kan for eksempel være jernalderlandsbyen udgravet i den sydlige del af Randers, tre ibsskaller fundet i den samme grav fra middelalderen eller Karen Rasmusdatters fantastiske sølvkande fra 1600-tallet.

Når publikum aktiverer et af disse highlights, starter et kort audiovisuelt show, som fylder hele rummet og udnytter, at der er fem skærme til at fortælle historien. Publikum bliver dermed helt omsluttet af fortællingen, som bevidst er produceret meget kort med en varighed på cirka et minut.

På besøg i jernalderlandsbyen

Formidlingen i Tidshjulet kombinerer fotos, film, fortælling, animation, speak og baggrundslyd, så der bliver tale om en totaloplevelse, hvor der er indtryk til både sanser og intellekt.

Efter den korte fortælling vender Tidshjulet tilbage til tidslinjernes cirkelbevægelse, og publikum kan vælge en ny fortælling.

Da Tidshjulet på ydersiden er beklædt med plader, der kan afmonteres i moduler, kan ydersiden også fungere som formidlingssted. Der kan forholdsvis nemt og inden for en økonomisk overkommelig ramme isættes plancher, billeder og montremoduler. Tanken er derfor, at Tidshjulet kan komme til at fungere som museets "hotspot", hvor der præsenteres helt aktuelle emner. Det kan ske i modulerne på hjulets yderside, men på grund af den fleksible og forholdsvis letbetjente teknik, der er anvendt i Tidshjulet, vil det også være muligt at lægge helt aktuelle emner ind på Tidshjulets interaktive inderside.

Perspektiver, muligheder og erfaringer

Etablering af Tidshjulet er første skridt i fornyelsen af museets basisudstilling om oldtiden. Den nuværende oldtidsudstilling er etableret i midten af 1990'erne og står nu for fornyelse. Det er en del af museets strategi for de kommende år "Det kulturelle kraftværk".

Når den nye oldtidsudstilling er færdig, vil hele museets 1600 m² store basisudstilling i afdelingen i Kulturhuset i Randers være fornyet inden for godt ti år. Museets nyere tids-udstilling blev indviet i 2002, og i 2007 fik museet ny middelalderudstilling. Fornyelsen af basisudstillingerne er implementeringen af Museum Østjyllands strategi om at byde publikum på Danmarks mest moderne kulturhistoriske udstillinger.

Ud over, at Tidshjulet er en del af den langsigtede strategi om at forny basisudstillingerne, hænger tidshjulet også sammen med museets fortsatte udbygning af undervisningstilbud til skolerne, ligesom der er en sammenhæng til de øvrige formidlingsprojekter omkring oldtiden, som Museum Østjylland i øvrigt udvikler og implementerer i 2012, Oldtidsspillet, Møde med Oldtiden og Museet som mødested. En del af det formidlingsmateriale, der udvikles i forbindelse med Oldtidsspillet og Møde med Oldtiden vil blive "genbrugt"

som formidlingselementer i Tidshjulet, og Tidshjulet vil blive brugt som samlingssted i forbindelse med borgerinddragelsesprojektet Museet som mødested.

Med Tidshjulet har Museum Østjylland dermed fået et fleksibelt introduktionsrum, som har mange anvendelsesmuligheder – både rumligt og formidlingsmæssigt. Disse muligheder vil der blive eksperimenteret med i de kommende år.

Projekt Tidshjulet er netop afsluttet i sin første version, og der er endnu ikke gjort erfaringer med projektets formidling ud over reaktioner fra det museumspublikum, der nysgerrigt har fulgt opbygningsprocessen. Den udgave af Tidshjulet, som står klar nu, betragter vi derfor som en betaversion, og det er planen at køre tests på den gennem foråret 2012 med henblik på at foretage eventuelle justeringer i såvel teknik som indhold og formidlingsformer.

Museum Østjylland 1. marts 2012